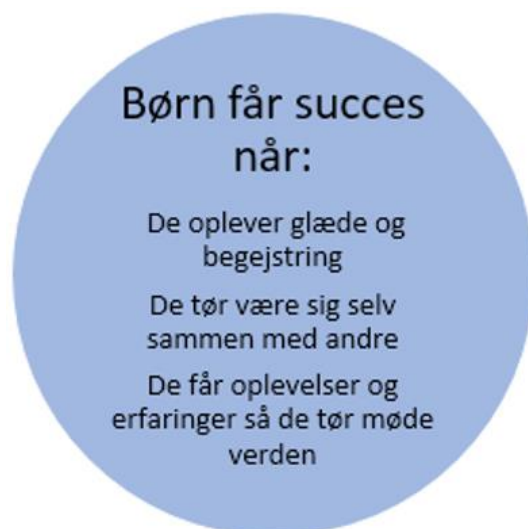

Kære forældre og andre samarbejdspartnere.

Børnene er de vigtigste, og vores ambition er, at vi i Amager klynge B's institutioner medvirker til, at de bliver nysgerrige, modige, glade og finder deres egen succesfulde plads i verden. Vi har denne vision:

Du sidder nu med en af Amager klynge B's nye læreplaner. Hvilken læreplan kommer an på institutionen, for alle institutionerne udarbejder deres egen læreplan. Den er udarbejdet af medarbejderne og de pædagogiske ledere. Den er drøftet i Forældrebestyrelsen og Forældrerådene. Læreplanerne er opbygget på samme måde, men "hvordan" dit barns institution griber den faglige opgave an, kommer til udtryk i den udgave, du nu skal til at læse. Læringsmålene er fastsat i lovgivningen.

Vi håber, at den læreplan, du nu skal til at læse, viser, at vi brænder for vores faglige arbejde, og at vi både lever op til vores egen vision og politikernes ønsker for børnelivet på en institution i Danmark.

Indhold

Snorretoppens børne - og læringssyn.....	3
Børn med særlige behov	4
De seks læreplanstemaer	4
Alsidig personlig udvikling.....	5
Social udvikling	6
Kommunikation og sprog	8
Krop, sanser og bevægelse	9
Kultur, æstetik og fællesskab	11
Natur, udeliv og Science	13
Rutiner	13
Lege og Kultur	14
Dagens gang i Snorretoppen	15
Vuggestuen	15
Børnehaven.....	17

Snorretoppens børne - og lærings syn

I Snorretoppen er vi opmærksomme på, at den måde vi som voksne handler og agerer på, er et udtryk for vores egne holdninger, normer og værdier, som er en del af vores menneskesyn.

Vores daglige pædagogiske praksis i Snorretoppen vil altid tage udgangspunkt i det enkelte barns udvikling og ressourcer og se barnet som et kompetent og selvstændigt individ. For at vi som voksne kan understøtte barnet i sin udvikling i et fællesskab med plads til alle, er det vores opgaver er sikre at barnet er i et konstant udviklende læringsmiljø. Når vi i Snorretoppen taler udvikling, tager vi udgangspunkt i Vygotskys udviklings syn hvor vi som voksne har øje for barnets aktuelle udviklingsniveau for at kunne tilrettelægge aktiviteter og læringsforløb der sigter mod barnets potentielle udviklingsniveau.

Barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse er afhængig af og udvikles positivt, når det indgår i relationer, der bygger på anerkendende, nærværende og troværdige voksne som barnet kan spejle sig i. Den tryghed og respekt der ligger i disse værdier, tror vi på danner grundlag for, at barnet udvikler et positivt selvbillede og selvværd som gør at barnet tør være sig selv sammen med andre og har tiltro til egne evner så barnet har mod til at møde den mangfoldighed der er i verden.

Vi er ligeledes bevidste om, at der i alle relationer indgår magt og at vi som voksne er tildelt en magt. Vi mener derfor at en bevidstgørelse og refleksion over denne magt er nødvendig for, at skabe rammerne til, at vi på bedst mulig måde kan være med til at støtte og fremme barnets udvikling. I forhold til barnets sociale udvikling tillægger vi det en stor værdi, at vi som voksne er ansvarlige for at give alle børn mulighed for at indgå i et fællesskab ved at skabe inkluderende læringsmiljøer og legefællesskaber med udgangspunkt i børneperspektivet. Vi er bevidste om at vi som voksne skal give plads og muligheder for at barnet kan opnå så mange erfaringer som muligt ved at være den støttende, motiverende og udfordrende faktor i barnets hverdag. Vi er ligeledes bevidste om at skabe motivation for at lære hvor igennem legen er den grundlæggende/centrale motivationsfaktor. Vi er opmærksomme på at udvikle legeevner således, at barnet tilegner sig legefærdigheder før end barnet kan blive en aktiv deltager i de legende fællesskaber som danner rammen for læreplanen. At vi som voksne giver indtryk i hverdagen der kommer til udtryk i legen.

Vi mener at ovenstående forudsætter professionelle og fagligt kompetente personaler, der er engagerede, reflekterende og nysgerrige på barnet. Samtidig mener vi at den bedst mulige forudsætning for at barnet trives og udvikles, er afhængig af et tæt og ligeværdigt samarbejde med forældrene, hvor vi møder hinanden med gensidig respekt i åben dialog, så vi i fællesskab skaber sammenhæng i barnets liv.

Børn med særlige behov

Når vi i Snorretoppen taler om børn med særlige behov, taler vi ud fra børn der er i en sårbar eller udsat position i deres liv, som kan være hindrende for deres udvikling og trivsel. Der kan både være tale om en akut og/eller en længerevarende periode i barnets liv.

Når et barn viser tegn på at det mistrives, er det vores opgave at handle og i samarbejde med forældrene lave en handleplan, så vi i fællesskab støtter op om barnets udvikling og trivsel. Vi har mulighed for at inddrage eventuelle relevante samarbejdspartnere; tale/høre lærer, sundhedsplejerske, psykolog, støttepædagog samt ressource teamet i klyngen som består af ovenstående.

For at kunne inkludere alle børn i fællesskabet og sikre det rette udviklende læringsmiljø er det en vigtig opgave at vi konstant reflekterer over egen praksis og tilrettelæggelse af dagen så vi herigennem tilpasser vores praksis efter barnets behov. Derfor arbejder vi Snorretoppen med små aktivitetsgrupper hver dag, hvor børnegruppen og den voksne, er den samme i en periode af to måneder. Børnegruppen er sammensat af de voksne med udgangspunkt i det enkelte barn og børnegruppens zone for nærmeste udvikling.

De seks læreplanstemaer

Du skal nu i gang med at læse hvordan vi i Snorretoppen arbejder med de seks læreplanstemaer i den styrkede pædagogiske læreplan.

Til hvert læreplanstema er der defineret to læringsmål. Læringsmålene er defineret politisk, for at sikre at alle daginstitutioner lever op til dagstilbudsloven.

Under afsnittet "Metode og aktiviteter" kan læse hvordan vi i Snorretoppen arbejder med de to læringsmål defineret i forhold til aktiviteter, rutiner, leg og kultur.

Vi har valgt at bruge denne metode, da vi som voksne er bevidste om, at der i hele barnets dag foregår vigtig læring og alle rum er læringsrum. Det være sig både i forhold til de planlagte aktiviteter, de daglige rutiner – garderoben, måltidet og samling samt de indtryk vi som voksne giver i hverdagen som kommer til udtryk i legen, hvor børnene afprøver og videre udvikler sig selv i forhold til det fællesskab, de er en del af.

I vores daglige praksis arbejder vi med tematisk i perioder af 3 måneder, med emner der favner alle læreplanstemaerne. I en SMTTE samt et forældrebreve beskriver vi hvordan vi arbejder med temaet samt vores pædagogiske overvejelser herfor. Vi udarbejder ugeskemaer, hvor de planlagte pædagogiske aktiviteter samt pædagogiske overvejelser for den enkelte aktivitetsgruppe er beskrevet.

Alsidig personlig udvikling

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Metode og aktiviteter

- Alle teams i Snorretoppen arbejder med aktiviteter der tager udgangspunkt i Marry fondens "Fri for mobberi" materiale, med særlig fokus på det forpligtigende fællesskab, mod, omsorg, respekt og tolerance.
- Når et barn er fraværende i gruppen, italesætter vi det for børnene, når vi holder morgensamling.
- Gennem dialog italesætter barnet oplevelser og handlinger, hvor vi som voksne hjælper dem til at udtrykke følelser, grænser og oplevelser, så de får en forståelse for hinanden og kan hjælpe hinanden i fællesskabet.
- Vi sætter positive ord på det som barnet gør i fællesskabet og støtter dem i deres egen fantasi i leg og anden udtryk.
- Vi faciliterer lege hvor børnene får mulighed for at afprøve egne grænser.

Rutiner

- Barnet går selv ind i institutionen ved aflevering.
- Børnene hjælper og støtter hinanden i garderoben, ved på-/afklædning.
- Ved måltider deltager børnene i: Borddækning, opfyldning af mad og drikke samt deltager i det sociale sammenspil omkring måltidet.
- På badeværelset, øver børnene personlig hygiejne, lære at få forståelse for egne og andres personlige grænser og øver sig i at vente på tur.
- Børnene tager aktiv del i oprydningen og får forståelse for det fælles ansvar, oprydningen indikerer ligeledes at noget slutter og noget nyt begynder

Leg og kultur

- I legen har det enkelte barn forskellige sociale positioner – det skaber erfaringer og kompetencer.
- Gennem legen lærer barnet at indrette sig i den sociale kontekst.
- I Snorretoppen har vi skabt en legekultur der indbefatter, at alle må være en del af legen/ fællesskabet.
- Vi bestræber os på at skabe legetilbud gennem dagen som sikrer at alle børn har mulighed for deltagelse.

Tegn på læring
Hvad ser vi og hvad oplever vi?
(fysiske, psykiske, sociale og kognitive færdigheder)

- 1) Når vi ser at børnene respekterer hinandens grænser i legen.
- 2) Når vi oplever at børnene accepterer ventetiden og kan balancere mellem at blive hørt og høre andre.
- 3) Når vi observerer at børnene udviser omsorg for hinanden og hjælper deres venner i hverdagen.
- 4) Når vi ser børn fordybe sig i legen og giver plads til hinandens deltagelse.
- 5) Når vi ser en harmonisk børnegruppe der accepterer hinandens forskelligheder og forskellige baggrunde.
- 6) Når vi ser børnene trygt navigere i hverdagen i Snorretoppen.

Social udvikling

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Metode og aktiviteter

- I Snorretoppen arbejder vi med børnene i mindre aktivitetsgrupper, disse grupper sammensættes ud fra Vygotskys metode "zonen for nærmeste udvikling."
- Personalet planlægger forskellige aktiviteter, som styrker børnenes forståelse for de sociale fællesskaber de dagligt indgår i.

- I Snorretoppen har vi fokus på venskaber og at styrke børnefællesskabet. De store børn er rollemodeller og hjælper de mindre børn, eksempelvis i overgangen, start vuggestue/ start børnehave, når vi går på tur eller skal have tøj af og på.
- Vi har fokus på børnenes kommunikative færdigheder, vi øver os i at sige til og fra samt at sige ja til at andre børn må være en del af legen/fællesskabet.
- Personalet igangsætter aktiviteter og lege hvor i vi støtter børnene i de sociale værdier og normer, f.eks. regel og rammelege, at vente på tur samt at kunne behovsudsætte.

Rutiner

- Børnene hjælper og støtter hinanden i garderoben, ved på-/afklædning.
- Ved måltider deltager børnene i: Borddækning, opfyldning af mad og drikke samt deltager i det sociale sammenspil omkring måltidet
- På badeværelset, øver børnene personlig hygiejne, lære at få forståelse for egne og andres personlige grænser og øver sig i at vente på tur.
- Børnene tager aktiv del i oprydningen og får forståelse for det fælles ansvar, oprydningen indikerer ligeledes at noget slutter og noget nyt begynder

Leg og kultur

- I Snorretoppen har vi skabt en legekultur der indbefatter, at alle må være en del af legen/ fællesskabet.
- I Snorretoppen tager vi udgangspunkt i det enkelte barns ressourcer og sammensætter aktivitetsgrupper af børn ud fra zonen for nærmeste udvikling, hvor børnene i gruppen med hver deres kompetencer spiller hinanden gode.
- Vi er bevidste om at børn lærer gennem leg, i rollelegene lærer børnene at positionere sig og at tilpasse sig i den sociale kontekst.

Tegn på læring

Hvad ser vi og hvad oplever vi?
(fysiske, psykiske, sociale og kognitive færdigheder)

- 1) Når vi ser at børnene på eget initiativ hjælper og guider andre børn i sociale kontekster.
- 2) Når vi oplever at børnene siger til og fra over for hinanden og mestrer at aflæse hinandens intentioner samt mestre at behovsudsætte.
- 3) Når vi observerer at børnene egenhændigt er i stand til at konflikthåndtere.
- 4) Når vi oplever at børnene hovedsageligt skaber fri adgang for alle til deltagelse i legen.

- 5) Når vi observerer at børnene deltager i de daglige gøremål og i fællesaktiviteter i teamet.

Kommunikation og sprog

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene forstår sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Metode og aktiviteter

- Alle teams er indrettet så de understøtter og inviterer til at alle børn har mulighed for at udvikle deres sproglige kompetencer. Snorretoppens uderum inviterer ligeledes til udvikling af børnenes produktive, kommunikative, receptive og lydige kompetencer.
- Ved planlægning af hvert tema for perioden, indtænkes sprogarbejdet, for at sikre, at vi har fokus på børnenes sproglige udvikling.
- I Snorretoppen arbejder vi på at styrke forældresamarbejdet og overgangene med bl.a. sommerferie- og nissekufferter som kommer på besøg hos børnene, disse skaber dialog og styrker barnets kommunikative færdigheder.
- I Snorretoppen arbejder vuggestuen med sprogtrappen, mens børnehaven sprogvurderer børnene ved 5 år, herudover sprogvurderes børnene ved behov og der følges løbende op med handleplaner.
- I Snorretoppen lægger vi vægt på det skoleforberedende arbejde. I storegruppen, hvor kommende skolestarterbørn er samlet i tidsrummet 9-11, er der særligt fokus på børnenes matematiske opmærksomhed, talesproglige- og før-skriftlige færdigheder samt, at arbejde med børnenes mod til at tale i større grupper og at lytte aktivt.

Rutiner

- I Snorretoppen vægter vi den gode aflevering/afhentning højt, vi siger godmorgen/tak for i dag og overleverer beskeder. Barnet er i fokus og pædagogen er lyttende i dialogen med barnet og dets forældre.
- Inden måltiden har vi fokus på den matematiske forståelse, børnene dækker selv bord og vi taler om hvilket og hvor meget service der skal bruges.
- Fokus på dialog ved måltidet, at talesætte hvad det er vi spiser og evt. hvor de enkelte råvarer kommer fra.

- Personalet er sproglige rollemodeller ved at være lyttende og nærværende i dialogen med børnene.

Leg og kultur

- Vi har fokus på børnenes selvhjulpethed, personalet guider børnene verbalt., et skridt af gangen.
- I rummene er der skabt rammer som inspirerer og styrker børnenes lyst og nysgerrighed på bøger, bogstaver og tal.
- I Snorretoppen visualiserer vi og udstiller ting som børnene har kreeret, dette skaber rum for undren, mulighed for dialog og sproglig udvikling.

Tegn på læring

Hvad ser vi og hvad oplever vi?
(fysiske, psykiske, sociale og kognitive færdigheder)

- 1) Når vi ser/hører at børnene verbalt aftaler og igangsætter børneinitierede lege i mindre grupper.
- 2) Når vi oplever at børnene italesætter deres følelser og udtrykker sig i forskellige situationer, f.eks. "jeg bliver ked af det når du ikke vil lege" eller "jeg glæder mig til vi skal i tumlesalen"
- 3) Når vi observerer at børnene leger med sproget eksempelvis fagter fra sange, synger og benævner forskellige genstande. Når børnene på eget initiativ deltager i dialogen ved samling og dialogisk læsning.

Krop, sanser og bevægelse

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte at alle børn oplever krops-og bevægelsesglæde både i ro og aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Metode og aktiviteter

- Alle teams er indrettet med eller har adgang til rum der understøtter og inviterer til kropslig udvikling, både fin- og grovmotorisk.
- Snorretoppens uderum inviterer ligeledes til at alle sanser aktiveres, både de 3 primære- Taktil-, kinæstetisk-, vestibulær og de 4 sekundære sanser lugte, hører, se, smage.
- Der samarbejdes over hele året med Snorretoppens køkkenpersonale om at stimulere: taktil-, smags-, lugte- og synssanserne, gennem måltider og smagsværksteder.
- Vi arbejder med børnenes arousal for at skabe et inkluderende læringsmiljø.
- Vi har fokus på bevægelseslege og vi arbejder systematisk med, fysioterapeut Vibeke Winthers, motrikscreener på alle børn ved, 10mrd, 13mrd, 2,4 år, 4 år, 5 år og 6 år og opfølger ved behov med handleplan og forældreinddragelse.

Rutiner

- Børnene går/kravler selv ind når de om morgenen bliver afleveret.
- Børnenes 3 primære sanser stimuleres ved deres deltagelse i hverdagsrutiner, fx tage tøj af og på ved toiletbesøg eller overtøj i garderoben.
- Før og efter måltidet stimuleres de 3 primære sanser her under ved; håndvask, borddækning, kravle op på stole, afrydning og oprydning.
- Under måltidet er fokus på de 4 sekundære sanser samt taktilsansen.

Leg og kultur

- I Snorretoppen lægger vi stor vægt på at børnene er selvhjulpne i daglige rutiner såvel som i legen.
- Vi løfter ikke børnene men vi støtter og guider dem til, hvordan man eksempelvis kravler op på klatrestativet.
- Vi opfordrer og sætter rammer som inspirerer børnene til, at være nysgerrige på sig selv og deres egne kroppe.
- Vi faciliterer legemiljøer der understøtter børnene fysiske og kropslige udvikling fx forhindringsbaner.
- Børnene har plads til at lege risikofyldte lege.

Tegn på læring
Hvad ser vi og hvad oplever vi?
(fysiske, psykiske, sociale og kognitive færdigheder)

- 1) Når vi ser at børnene selv tager tøj på, eller på anden måde er selvhjulpne i dagligdagen.
- 2) Når vi oplever, at børnene selv viser interesse for fysisk udfoldelse og gentager lege og aktiviteter vi som voksne har præsenteret dem for.
- 3) Når vi observerer at det enkelte barn udvikler sine motoriske og sansemæssige færdigheder
- 4) Når vi observerer at børnene selv tager initiativ til at smage på og mærke nye konsistenser ved måltidet.

Kultur, æstetik og fællesskab

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Metode og aktiviteter

- I Snorretoppen arbejder vi med følgende udtryksformer; Billedkunst, musik, rollelege, litteratur, design og konstruktion.
- Vi indretter læringsrum der inspirerer børnene til at udtrykke sig både kreativt og socialt.
- Vi benytter os af kulturelle tilbud i vores by.
- I Snorretoppen har vi forskellige traditioner; Fødselsdag, fastelavn, påskefrokost, sommerafslutning, halloween, julefrokost for børnene, juleafslutning og Luciaoptog for børnehaven. Herudover afholder vi 4 gange årligt forældreeftermiddage hvor vi byder forældrene velkommen til at bruge ekstra tid på afhentning og mulighed for at lege med deres barn og samtale med andre forældre i institutionen.
- I Snorretoppen formidler de voksne kulturoplevelser og giver børnene mulighed for at fordybe sig i læringsmiljøer hvor de møder forskellig kultur og får æstetiske oplevelser.
- Vi arbejder med temaer der sætter fokus på forskellige samfundsfunktioner og forskellige kulturer.

- Vi tager to gange om året fællesfoto af børnene i de enkelte teams som udsendes til forældrene via AULA.
- I Snorretoppen arbejdes der fortsat på at hvordan digitale medier kan inddrages i daglige pædagogiske aktiviteter.

Rutiner

- Vi opfordrer børnene til at tage aktiv del i oprydningen efter endte aktiviteter.
- Ved måltidet tager børnene del i klargøringen/oprydningen, under måltidet samtaler vi med børnene om alt fra menu/smag til bordskik samt dagens forløb.
- Overordnet har vi fokus på at børnene er så selvhjulpne som muligt.

Leg og kultur

- Vi opfordrer og sætter rammer som inspirerer børnene til, at være nysgerrige på egen og andres kulturer.
- Vi vil lære børnene at se forskellighed som en styrke, på den måde mener vi at børn forstår at der skal være plads til alle i fællesskabet.
- Vi som voksne er opmærksomme på hvilke rammer der skal til for, at børns egne lege har mulighed for at udfolde sig.
- I Snorretoppen lægger vi vægt på at alle må være en del af legen, hvis det enkelte barn har brug for at trække sig og være alene skaber vi rum for dette.
- Vi har skabt rum i institutionen hvor børnene altid kan vende tilbage til legen oprydning ikke er påkrævet.
- Der er på legepladsen skabt en ramme der sikrer, rum for deltagelse, for alle børn.

Tegn på læring

Hvad ser vi og hvad oplever vi?

(fysiske, psykiske, sociale og kognitive færdigheder)

- Når vi ser at børnene på egen hånd benytter sig af de rammer som de voksne har haft sat op under læreplantemaet, samt selv efterspørger dette.
- Når vi oplever at børnene italesætter de følelser/ indtryk som de har fået igennem kulturelle oplevelser.
- Når vi observerer at de børneinitierede lege afspejler ting børnene har set eller oplevet.
- Når vi hører at børnene er bevidste om og italesætter egen og andres kulturer i en positiv kontekst.
- Når børnene er opmærksomme på og fortæller om kulturelle tilbud i nærmiljøet.

Natur, udeliv og Science

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhæng, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Metode og aktiviteter

- Snorretoppens uderum er indrettet, så det inspirerer og inviterer børnene til at blive nysgerrige på naturen og udelivet.
- I Snorretoppen er det en tradition at der hvert år, for alle teams, afholdes en plantedag, hvor vi planter krydderurter, så børnene får stimuleret alle deres sanser.
- Vi benytter vi os af tilbuddene i nærmiljøet fx Amager Fælled, hvor vi går på opdagelse i naturen på alle tider af året og finder småkryb og dyr, og italesætter hvor dyrene bor henne.
- Vi eksperimenterer med naturens indhold (Hvad synker og hvad flyder, Hvad er koldt og hvad er varmt, Hvad smelter og hvad fryser)
- I Snorretoppen har vi fokus på at skærpe børnenes miljøbevidsthed, ved bl.a. at arbejde med at indsamle skrald i naturen, tale om affaldssortering mm.

Rutiner

- Ved måltidet samtaler vi med børnene og italesætter hvor de forskellige råvarer kommer fra, samt om maden er varm/kold.
- I Snorretoppen får børnene kendskab til de forskellige årstider da vi året rundt benytter os af de udendørs legeområder
- I garderoben italesætter vi for børnene hvilket tøj der er passende til hvilken årstid.
- Børnene rydder selv af bordet efter måltidet og får dermed kendskab til affaldssortering.

Lege og Kultur

- Vi skaber pædagogiske aktiviteter og legetilbud som understøtter natur, udeliv og science.
- I uderummet er der skabt rammer som inspirerer og styrker børnenes lyst og nysgerrighed på natur, udeliv og science.
- I Snorretoppen visualiserer vi og udstiller ting som børnene har kreeret med ting børnene har fundet i naturen, dette skaber rum for undren, mulighed for dialog og sproglig udvikling.
- Vi sætter i Snorretoppen særligt fokus på natur, udeliv og science gennem arbejdet med vores klyngeprofil: Natur, bevægelse og leg.

Tegn på læring

Hvad ser vi og hvad oplever vi?

(fysiske, psykiske, sociale og kognitive færdigheder)

- 1) Når vi iagttager at børnene på eget initiativ udforsker og er nysgerrige omkring naturen.
- 2) Når vi iagttager at børnene italesætter overfor hinanden f.eks. at vi skal passe på naturen.
- 3) Når vi hører at børnene er bevidste om vejrskiftet og hvilket overtøj de skal have på.
- 4) Når vi observerer at børnene udviser interesse for eller kendskab til forskellige dyr og deres levemåder.

Dagens gang i Snorretoppen

Vores dagsrytme er et udtryk for, at vi som voksne er bevidste om, at der i hele barnets dag foregår vigtig læring. Det være sig både i forhold til de daglige rutiner – garderoben, måltidet og samling, de planlagte aktiviteter tilrettelagt ud fra vores læringsmål og de indtryk vi som voksne giver i hverdagen som kommer til udtryk i legen, hvor børnene afprøver og videre udvikler sig selv i forhold til det fællesskab, de er en del af.

Vuggestuen

Klokken	Hvilke læringsrum er vi i?	Pædagogiske overvejelser
Kl.7:00 – 8:00	Morgenmad i Rødt team i Villaen. Der er funktionsrum åbne til de børn der har spist derhjemme.	Fokus på: den gode aflevering og ro til en god start på dagen. Den voksnes rolle: være nærværende og imødekommende for barn og familie samt igangsætte vokseninitierede lege.
Kl.8:00 – 9:00	Alle teams åbner løbende stuer efter behov.	Fokus på: den gode aflevering og ro til en god start på dagen gennem forudsigelighed. Den voksnes rolle: være nærværende og imødekommende for barn og familie. Sætte forskellige vokseninitierede aktivitetstilbud i gang i funktionsrummene.
Kl.9:00 – 9:30	Samling, frugt og brød på stuerne.	Fokus på: fællesskabet og sociale spilleregler, sprogforståelse og forberedelse af dagen. Den voksnes rolle: igangsætte morgensamling og forberede børnegruppen på dagens aktivitet.
Kl.9:30-10:30	Planlagte pædagogiske aktiviteter, i mindre aktivitetsgrupper, der tager udgangspunkt i periodens tema.	Fokus på: læring gennem planlagte pædagogiske aktiviteter ud fra læreplanstema, leg, børnefællesskaber, pædagogiske læringsmiljøer og sammenhænge. Den voksnes rolle: igangsættende for processen, dokumenterende, følge barnets spor, være nærværende og i børnehøjde.
Kl.10:30-10:45	Forberedelse til frokost; vaske hænder, dække borde, hente madvogne.	Fokus på: selvhjulpethed, sprogforståelse, matematisk forståelse og forudsigelighed Den voksnes rolle: tydelige voksne der guider børnene
Kl.10:45-11:15	Frokost; børn og voksne spiser frokost på stuen.	Fokus på: Afslutning af formiddagen, det gode måltid, fællesskab og venskaber, rollemodeller og

	Hver voksen sidder med en lille gruppe børn.	selvhjulpethed, sprog gennem dialog, dannelse og børneperspektiver. Den voksnes rolle: den gode rollemodel, opsamling på aktivitetstid gennem dialog. Understøtter og guider børnene gennem processerne.
Kl.11:15-12:00	Forberede til middagslur	Fokus på: selvhjulpethed, rollemodeller og sociale kompetencer - vente på tur, hjælpe hinanden. Den voksnes rolle: hjælpe og guide - trin for trin.
Kl.12:00-13:30	De fleste vuggestuebørn sover. De børn der er vågne, er samlet på en stue i teamet.	Fokus på: at give børnene gode og vante rutiner omkring deres middagslur. Den voksnes rolle: At skabe trygge og rolige rammer, som giver alle børn bedst mulige forudsætninger for søvn eller hvile, holde opsyn med de sovende børn. Igangsætte voksen initierede lege for de børn der er vågne.
Kl.13:30- 14:00	Opvågning og forberedelse til eftermiddagsmad	Fokus på: selvhjulpethed, rollemodeller og sociale kompetencer - vente på tur, hjælpe hinanden. Den voksnes rolle: hjælpe og guide - trin for trin.
Kl.14:00 - 15:00	Eftermiddagsmad på stuerne.	Fokus på: ro til opvågning, selvhjulpethed, og spisning, fællesskabet og sociale spilleregler, forberedelse af eftermiddagen Den voksnes rolle: opsamling på dagen gennem dialog.
Kl.15:00 - 16:00	Alle teams har åbne stuer eller bruger uderummet.	Fokus på: ro til en god afslutning på dagen gennem forudsigelighed. Den voksnes rolle: være nærværende og imødekommende over for børn og familie. Opstille rammer for udviklende leg og fantasi i funktionsrummene eller i uderummet samt skabe plads til børneinitierede lege.
Kl.16:00 - 17:00 Fredag lukker Snorretoppen kl.16:00	Fælles afrunding af dagen Kl.16:30 samler Rødt og Lilla team sig.	Fokus på: overlevering mellem kollegaer, ro til afslutning af dagen. Den voksnes rolle: fordeling af arbejdsopgaver med og uden børn.

Børnehaven

Klokken	Hvilke læringsrum er vi i?	Pædagogiske overvejelser
Kl.7:00 - 8:00	Pædagogiske rutiner Alle børn vasker hænder i byggeriet, ved ankomst. Morgenmad i morgencafeen, Der åbnes i tumlesalen, og tegnebord.	Fokus på: den gode aflevering og ro til en god start på dagen. Den voksnes rolle: være nærværende og imødekommende for barn og familie.
Kl.8:00 - 9:00	Børnene afleveres ved døren, der modtagende voksne i garderoben, som hjælper barnet på plads. Alle teams har funktionsrum åbne som børnene kan være i. Funktionsrummene åbnes efter hvor mange børn der er afleveret.	Fokus på: den gode aflevering, selvhjulpenhed og ro til en god start på dagen gennem forudsigelighed, samt børne og voksen initierede lege. Den voksnes rolle: være nærværende og imødekommende for barn og familie. Sætte forskellige vokseninitierede aktivitetstilbud i gang i funktionsrummene.
Kl.9:00 - 9:30	Pædagogisk aktivitet: Samling; aktivitetsgrupperne holder samling i faste funktionsrum hvor der hænger piktogrammer.	Fokus på: fællesskabet og sociale spilleregler herunder dannelse og medbestemmelse, sprogforståelse og forberedelse af dagen. Den voksnes rolle: gennemgå dagen gennem brug af piktogrammer og forberede børnegruppen på dagens aktivitet.
Kl.9:30-10:40	Pædagogiske aktiviteter i mindre grupper. Alle aktivitetsgrupper har et uge-/aktivitetsskema dette sendes til forældre på AULA samt hænges op i teamet.	Fokus på: Læring og udvikling for børnene gennem pædagogiske aktiviteter, planlagt med udgangspunkt i den styrkede læreplan og klynges profil; "Natur bevægelse og leg" Den voksnes rolle: Være igangsættende for processen, følge barnets spor, være nærværende og i børnehøjde, billede-dokumentere.
Kl.10:40-11:00	Pædagogiske rutiner Forberedelse til frokost; vaske hænder, dække borde, der hentes madvogne	Fokus på: børnenes selvhjulpenhed, sproglige- og matematiske forståelse samt forudsigelighed

		Den voksnes rolle: Vi præsenterer maden, tydelige voksne der guider børnene
Kl.11:00-11:30	Pædagogiske rutiner Frokost; børnene har faste spisepladser i teamet. De voksne er flytbare i forhold til at kunne sidde sammen med primære børn og nystartede børn	Fokus på: fællesskab og venskaber, selvhjulpenhed, bordskik, sprog gennem dialog. Den voksnes rolle: Den gode rollemodel, der inviterer børnene til at være madmodige og sikre den gode samtale ved bordet.
Kl.11:30-12:00	Pædagogiske rutiner Garderobe / forberedelse til hviletid	Fokus på: selvhjulpenhed, rollemodeller og sociale kompetencer - vente på tur, hjælpe hinanden. Den voksnes rolle: hjælpe og guide - trin for trin.
Kl.12:00-13:30	Børnene- og voksen initierede lege. Alle børnehavebørn er på legeplads (Hviletid for nystartet børn)	Fokus på: fællesskab og venskaber. Den voksnes rolle: Igang sætte lege i legezoner. Være den gode rollemodel, tilgængelige voksne i øjenhøjde med børnene. Nogle voksne har overblikket og observere de børneinitierede lege.
Kl.13:30-13:45	Pædagogiske rutiner Garderobe og forberedelse til eftermiddagsmad	Fokus på: selvhjulpenhed, rollemodeller og sociale kompetencer - vente på tur, hjælpe hinanden. Den voksnes rolle: hjælpe og guide - trin for trin.

13:45-14:00	Hviletid/afslapning	Fokus på: Arousalregulering hos børnene. Den voksnes rolle: sikre de rolige omgivelser.
Kl.14:00 – 14:30	Pædagogiske rutiner Eftermiddagsmad; børnene har faste spisepladser i teamet (de samme som til frokost)	Fokus på: Rolig afslutning af dagen, fællesskabet og sociale spilleregler, forberedelse af eftermiddagen og fokus på selvhjulpethed Den voksnes rolle: opsamling på dagen gennem dialog.
Kl.14:30 – 16:00	Alle teams har funktionsrum åbne	Fokus på: En god afslutning på dagen gennem forudsigelighed. Den voksnes rolle: være nærværende og imødekommende overfor børn og familier. Sætte forskellige aktivitetstilbud i gang i funktionsrummene.
Kl.16:00 – 17:00 Fredag lukker Snorretoppen kl.16:00	Fælles afrunding af dagen Kl.16:30 samler hele børnehaven sig, i blåt team. Fredag lukkes der i egne teams.	Fokus på: overlevering mellem kollegaer, og til forældre. Den voksnes rolle: fordeling af arbejdsopgaver med og uden børn